

ME*is*MINE

Observator model antifurt de identitate

Raport studiu

Observator Model Antifurt de Identitate
Proiect European "**ME*is*MINE**"

InfoCons
protectia-consumatorilor.ro

PENTRU MAI MULTE INFORMAȚII:
www.identitytheftobservatory.eu
www.furtdeidentitate.ro
www.furtodidentita.it

Asociația Națională pentru Protecția Consumatorilor
și Promovarea Programelor și Strategiilor din România

Str. Muzelor nr. 1, Sector 4, București, România
Tel.: +4 021 3193266
Fax: +4 021 3115162
www.protectia-consumatorilor.ro

INTRODUCERE

Furtul datelor personale (de exemplu: nume, data nașterii, numărul cardului de credit) și folosirea acestora în mod fraudulos constituie **furtul de identitate**. Fapta numită și "Identity theft" constituie infracțiune - Legea nr. 161/2003, Titlul III privind accesul fără drept la un sistem informatic, dar în România nu există totuși un sistem legislativ complet privind aceasta infracțiune.

În România furtul de identitate este pedepsit conform Directivelor europene în vigoare, și anume Directiva UE nr. 2007/64/CE.

Codul Penal al României în art. 208 din Titlul III – Infracțiuni contra patrimoniului-reglementează furtul ca fiind: luarea unui bun mobil din posesia sau detenția altuia, fără consimțământul acestuia, în scopul de a și-l însuși pe nedrept. Fapta se pedepsește cu închisoare de la unu la 12 ani. Se consideră bunuri mobile și orice energie care are o valoare economică, precum și înscrisurile. Fapta constituie furt chiar dacă bunul aparține în întregime sau în parte făptuitorului, dar în momentul săvârșirii acel bun se găsea în posesia sau detinerea legitimă a altei persoane. O variantă mai gravă, cu pericol social mai ridicat, prevăzută în art. 209, o constituie furtul calificat.

Furtul de identitate este frauda de a-ți însuși datele personale ale altei persoane, în scopul de a fura bani sau de a avea alte beneficii. Furtul de identitate apare atunci când cineva folosește informațiile dvs. de identificare personală (nume, CNP, numărul cardului de credit) fără permisiune pentru a comite fraude sau alte infracțiuni.

Termenul este folosit din anul 1964. Persoana a cărei identitate este utilizată poate suferi consecințe diferite atunci când el sau ea este responsabil pentru acțiunile agresorului. Furtul de identitate este oarecum diferit de frauda de identitate.

Totuși, termenii sunt adesea folosiți alternativ. Frauda de identitate este rezultatul furtului de identitate. Cineva poate fura pe cineva sau informații corespunzătoare, fără a comite frauda de identitate. Exemplul cel mai bun în acest sens este atunci când are loc o breșă în baza de date.

Furtul de identitate ia mai multe forme. Hoții de identitate pot închiria un apartament sau obține un card de credit. Descoperirea furtului se poate afla verificând raportul de credit, conturile bancare sau, în cazuri extreme, atunci când se ajunge la colectări de creanță.

TIPURI DE FURTURI DE IDENTITATE

Furtul de identitate se poate divide în cinci grupe:

1. furtul de identitate comercial/de afaceri (pentru obținerea creditelor);
2. furt de identitate penal (pretind a fi altcineva atunci când sunt suspectați de crimă/infracțiune penală);
3. clonarea de identitate (asumarea identității altuia în viața de zi cu zi);
4. furt de identitate medical (pentru obținerea de îngrijiri sau medicamente);
5. furt de identitate finanțiar (pentru obținerea de diferite servicii);

A.N.P.C.P.P.S. România – InfoCons împreună cu ADICONSUM – organizație de consumatori din Italia sunt parteneri în cadrul proiectului finanțat din fonduri europene "ME is MINE". Proiectul ME is MINE are ca obiectiv pe termen lung reducerea cazurilor de furt de identitate și popularizarea drepturilor consumatorilor cu privire la protecția datelor cu caracter personal și crearea unui Observator național, cu privire la problema supusă atenției, în România și în Italia, în colaborare cu principalii actori cheie, promovând și dezvoltând metode și instrumente care să vizeze crearea unei strategii și adoptarea unor măsuri și acțiuni de prevenire și combatere a fraudelor, precum și protejarea victimelor.

Activitățile proiectului se adresează publicului larg, având ca scop creșterea percepției consumatorilor cu privire la următoarele aspecte:

- A fost implementat un punct de informare care să furnizeze informații generale, dar care oferă și suport victimelor furturilor de identitate;
- Au fost create website-uri dedicate care să furnizeze informații pe subiectul abordat www.furtdeidentitate.ro pentru România, www.furtodidentita.it pentru Italia și www.identitytheftobservatory.eu – la nivel european)
- Au fost organizate ședinte ale Grupurilor de Lucru și conferințe menite să conștientizeze și să informeze consumatorii.

Totdeauna în cadrul acestui proiect a fost realizat un chestionar pentru identificarea stării reale cu privire la subiectului Proiectului, chestionar diseminat atât în România cât și în Italia.

Principalele obiective ale chestionarului au fost:

- identificarea nivelului de cunoștințe ale consumatorilor cu privire la furtul de identitate;
- identificarea tipurilor de furt de identitate cunoscute;
- identificarea procentului victimelor furtului de identitate;
- identificarea modului de protejare împotriva furtului de identitate;
- identificarea modalității prin care consumatorii primesc informații despre furtul de identitate.

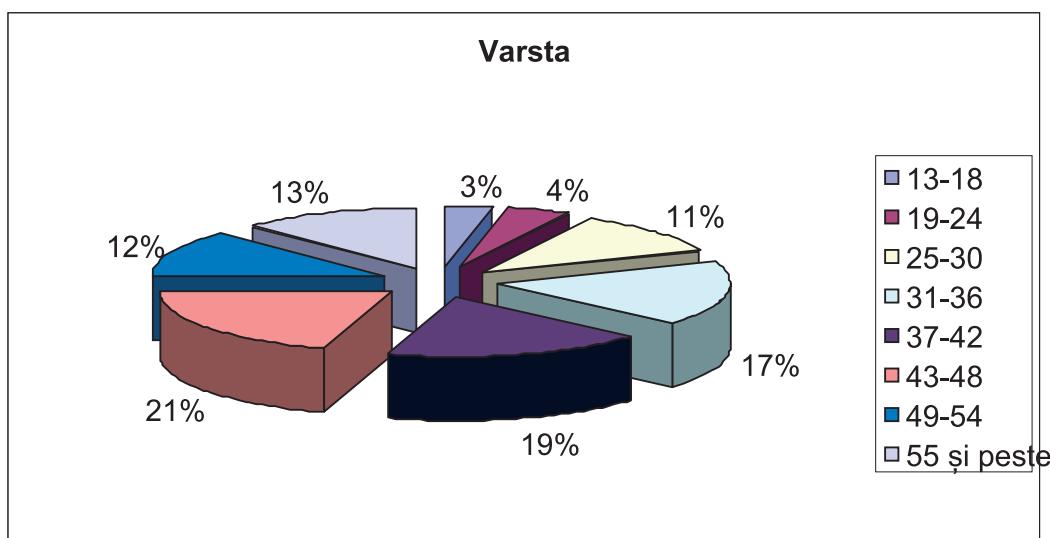
DATILE PERSONALE ALE INTERVIEVATULUI

Ca urmare a rezultatelor acestui cuestionar au reieșit următoarele informații:

Din totalul celor care au răspuns cuestionarului 49.5 % au fost de gen masculin, iar restul de 50.5 % de gen feminin.

Așa cum reiese și din figura 1 , majoritatea respondenților sunt persoane cu vârstă cuprinsă între 43-48 de ani (21%), urmând cei cu vârstă cuprinsă între 37 - 42 de ani (19%), cei mai puțini respondenți având vârstă cuprinsă între 12 - 18 ani (3%).

Figura 1

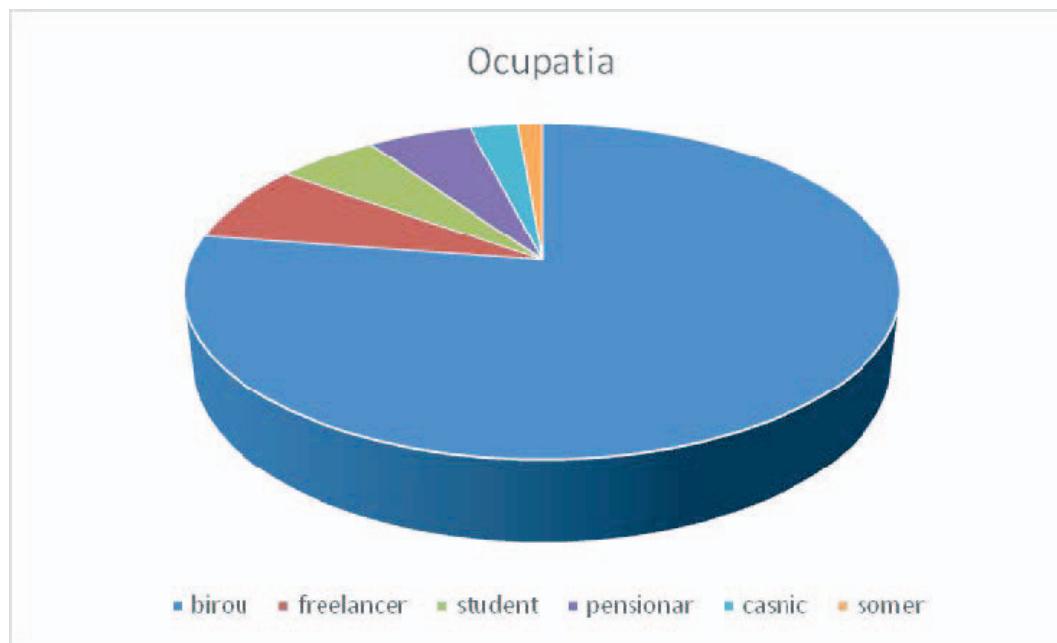

Luând în considerare nivelul de educație a celor care au răspuns la chestionar, majoritatea au studii superioare (80.9%), doar o mică parte din ei având terminată doar școala generală (4.3%). Totodată 56,5 % sunt singuri, iar 30.8 % sunt căsătoriți.

Așa cum reiese din figura 2, 77.4 % lucrează la birou, 7.6 % sunt freelancer, iar un mic procent de 1.3 % sunt șomeri.

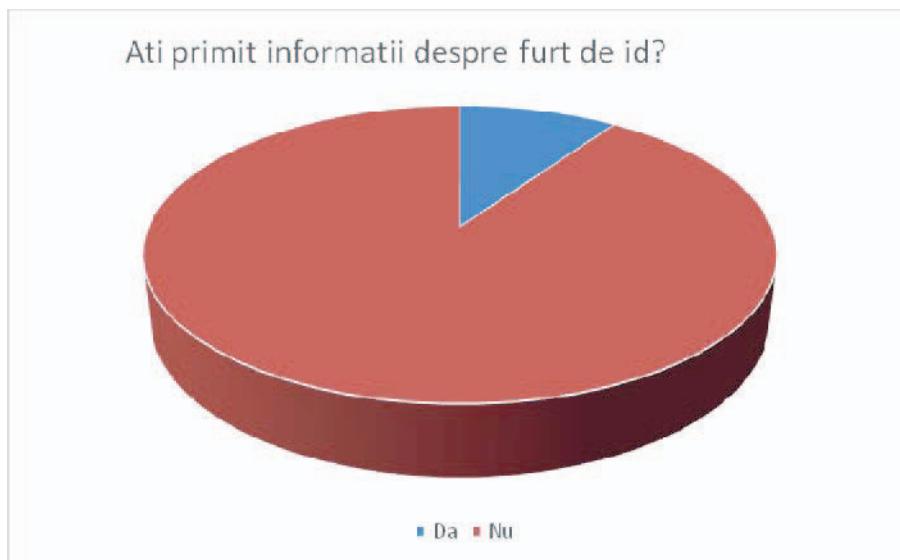
Figura 2

La întrebările referitoare la informațiile pe care le detin consumatorii asupra furtului de identitate aceștia au răspuns în proporție de 9.7 % că au primit informații despre furtul de identitate, iar restul de 90.3 % nu (așa cum reiese din Figura 3)

Figura 3

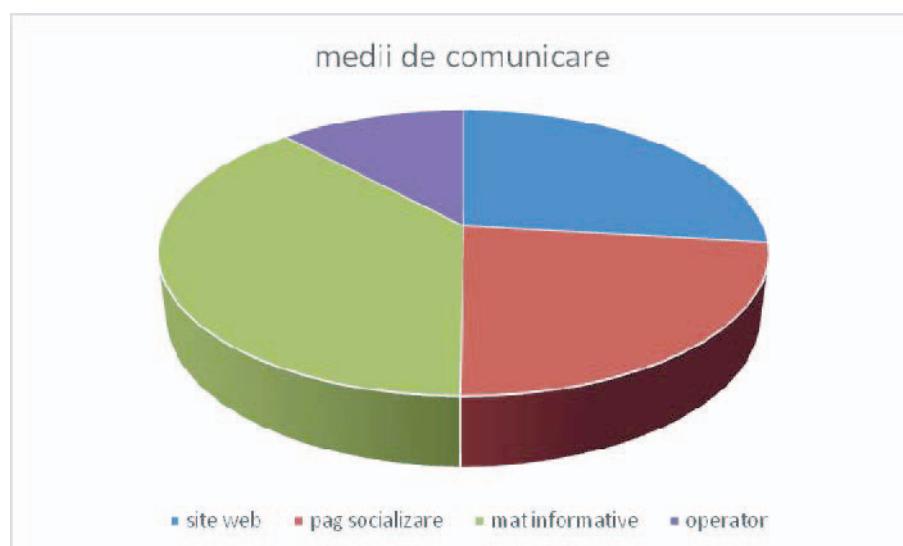

Modalitățile prin care cei 9,7 % din respondenți au primit informații cu privire la furtul de identitate sunt următoarele (Figura 4) :

Site web:	6,2%
Pagina socializare:	5,4 %
Materiale informative:	8,7 %
Operator:	2,7 %

Figura 4

Tabel 1

Informații cu privire la furtul de identitate primite prin intermediul internetului				
	da		nu	
Vârstă (ani)	numeric	%	numeric	%
13-18	9	6,0%	40	1,7%
19-24	5	3,3%	98	4,3%
25-30	24	16,0%	243	10,6%
31-36	23	15,3%	397	17,3%
37-42	23	15,3%	436	19,0%
43-48	31	20,7%	508	22,1%
49-54	19	12,7%	299	13,0%
55 și peste	16	10,7%	277	12,1%

Conform tabelului 1 , respondenții care au primit informații cu privire la furtul de identitate prin intermediul internetului, în funcție de vârstă acestora reiese că majoritatea (51 %) celor care au primit informații au vârstă cuprinsă între 31 - 48 de ani, față de 25 % cu vârstă cuprinsă între 13 – 30 de ani.

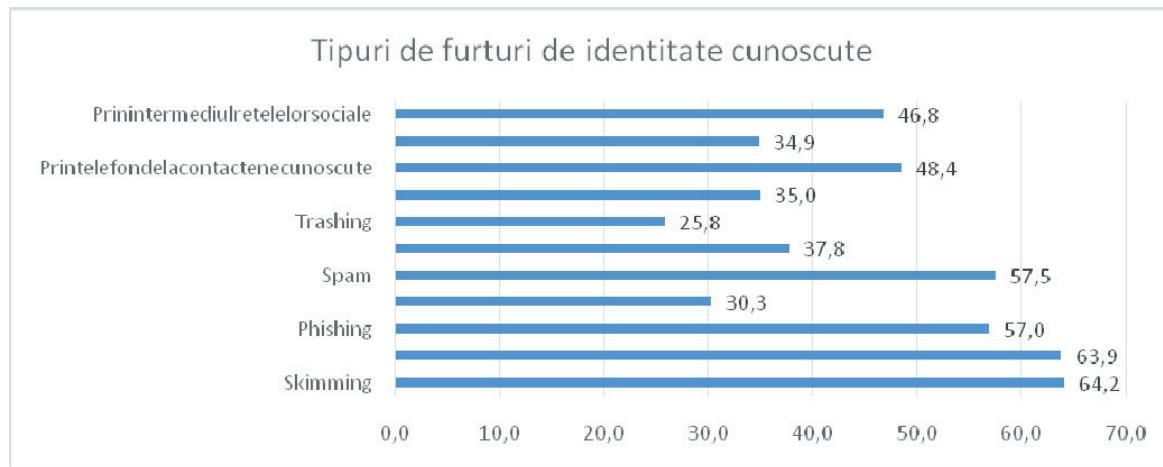
ANALIZA NIVELULUI DE CUNOȘTINȚE DESPRE DIFERITELE TIPURI DE FURTURI DE IDENTITATE

Din întrebările referitoare la tipurile de furturi de identitate cunoscute de consumatori reiese faptul că cele mai cunoscute tipuri de furturi de identitate sunt: skimming (64.2 %), solicitarea de informații personale în timpul navigării de internet (63.9%), iar cel mai puțin cunoscut tip de furt de identitate este trashing (prin intermediul materialelor printate care au fost aruncate) (25.8 %).

- Skimming (clonarea cardului de credit la utilizare) – 64.20 %;
- Solicitarea de informații personale în timpul navigării pe internet – 63.90 %;
- Phishing (furt de date via e-mail) – 57 %;
- Vishing (prin intermediul unui telefon din partea banchii) – 30.3 %
- Spam (click pe un link primit prin e-mail) – 57. 50%
- Download (prin descărcarea de video, muzică și alte website-uri necunoscute) – 37.8 %
- Trashing (prin intermediul materialelor printate care au fost aruncate) – 25.8 %
- Furtul din căsuța poștală – 35 %
- Prin telefon de la contacte necunoscute – 48.8 %
- Ghost (adeziune la contracte online prin site-uri fantoma) – 34. 9 %
- Prin intermediul rețelelor de socializare – 46. 8 %

Figura 5

Tabel 2

Ce tipuri de furt de identitate cunoașteți?	Gen	
	Masculin	Feminin
	%	%
Skimming	66%	62%
Solicitarea de informații personale în timpul navigării pe internet	67%	60%
Phishing	61%	53%
Vishing	31%	30%
Spam	60%	55%
Download	39%	37%
Trashing	27%	24%
Furtul din căsuța poștală	36%	33%
Prin telefon de la contacte necunoscute	49%	48%
Ghost	38%	32%
Prin intermediul rețelelor sociale	49%	45%

Tabel 3

Ce tipuri de furt de identitate cunoașteți?	Varsta							
	13-18	19-24	25-30	31-36	37-42	43-48	49-54	55 și peste
	%	%	%	%	%	%	%	%
Skimming	63%	72%	74%	67%	61%	62%	60%	61%
Solicitarea de informații personale în timpul navigării pe internet	69%	66%	73%	65%	64%	62%	63%	55%
Phishing	59%	62%	72%	67%	54%	52%	50%	48%
Vishing	46%	41%	36%	30%	28%	30%	27%	26%
Spam	59%	70%	70%	62%	56%	53%	53%	49%
Download	62%	50%	51%	42%	34%	33%	32%	29%
Trashing	39%	36%	34%	29%	23%	21%	22%	23%
Furtul din căsuța poștală	47%	42%	43%	41%	33%	30%	30%	31%
Prin telefon de la contacte necunoscute	60%	54%	57%	49%	43%	46%	45%	50%
Ghost	41%	43%	46%	36%	33%	35%	28%	28%
Prin intermediul rețelelor sociale	75%	60%	56%	51%	45%	43%	40%	36%

Interpretând răspunsurile primite de la consumatori cu privire la tipurile de furturi de identitate cunoscute în funcție de gen și vîrstă, conform Tabelului 1 și Tabelului 2, reiese faptul că majoritatea celor de gen masculin cunosc furtul de identitate prin solicitarea de

date personale în timpul navigării pe internet (67%), în schimb cel mai cunoscut tip de furt de identitate din partea respondenților de sex feminin este skimming-ul (62%).

De asemenea cei cu vârsta cuprinsă între 13 – 18 ani cunosc furtul de identitate prin intermediul rețelelor sociale (75%), iar cel mai puțin cunoscut tip de furt de identitate este trashing-ul cunoscut de cei cu vârsta cuprinsă între 43 – 48 de ani (21%).

EXPERIENȚE DIRECTE ȘI INDIRECTE ALE FURTULUI DE IDENTITATE

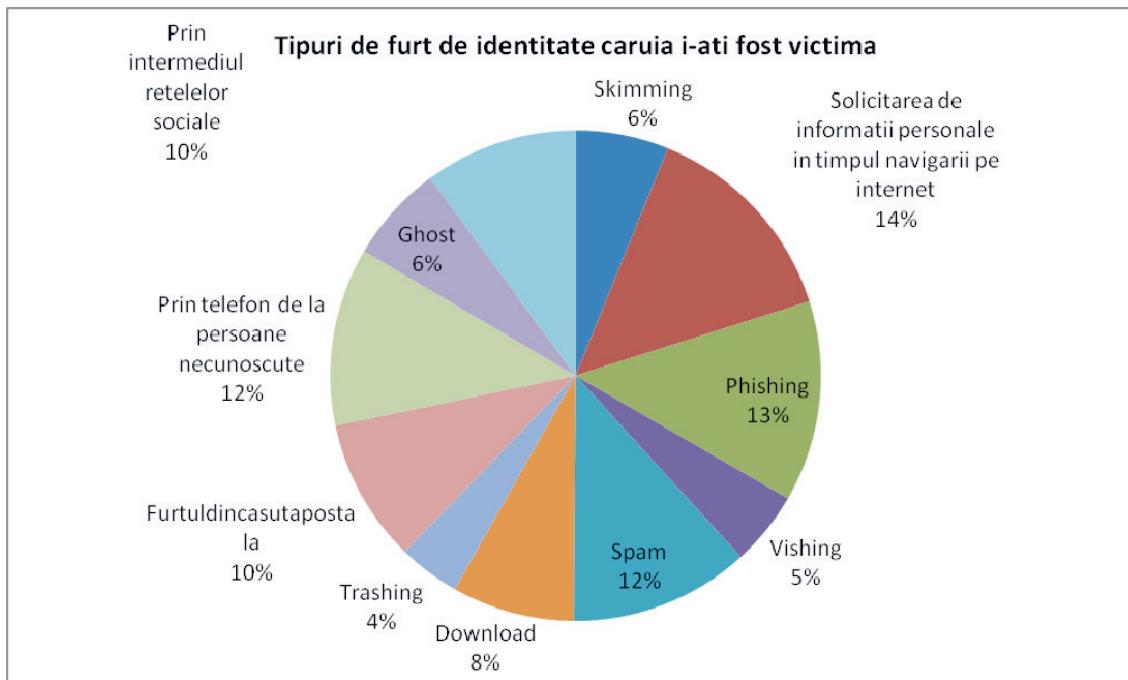
Tabel 4

Cărui tip de furt de identitate i-ați fost victimă?	Procent
Skimming	19,9%
Solicitarea de informații personale în timpul navigării pe internet	45,3%
Phishing	42,9%
Vishing	15,9%
Spam	38,5%
Download	26,2%
Trashing	13,2%
Furtul din căsuța poștală	30,7%
Prin telefon de la persoane necunoscute	38,0%
Ghost	20,9%
Prin intermediul rețelelor sociale	32,8%

Conform Tabelului 4, cel mai frecvent tip de furt de identitate în care consumatorii au căzut victime a fost cel de solicitare de informații personale pe timpul navigării pe internet (45 %), în schimb la polul opus au fost victime ale trashing-ului 13,2%.

Figura 6

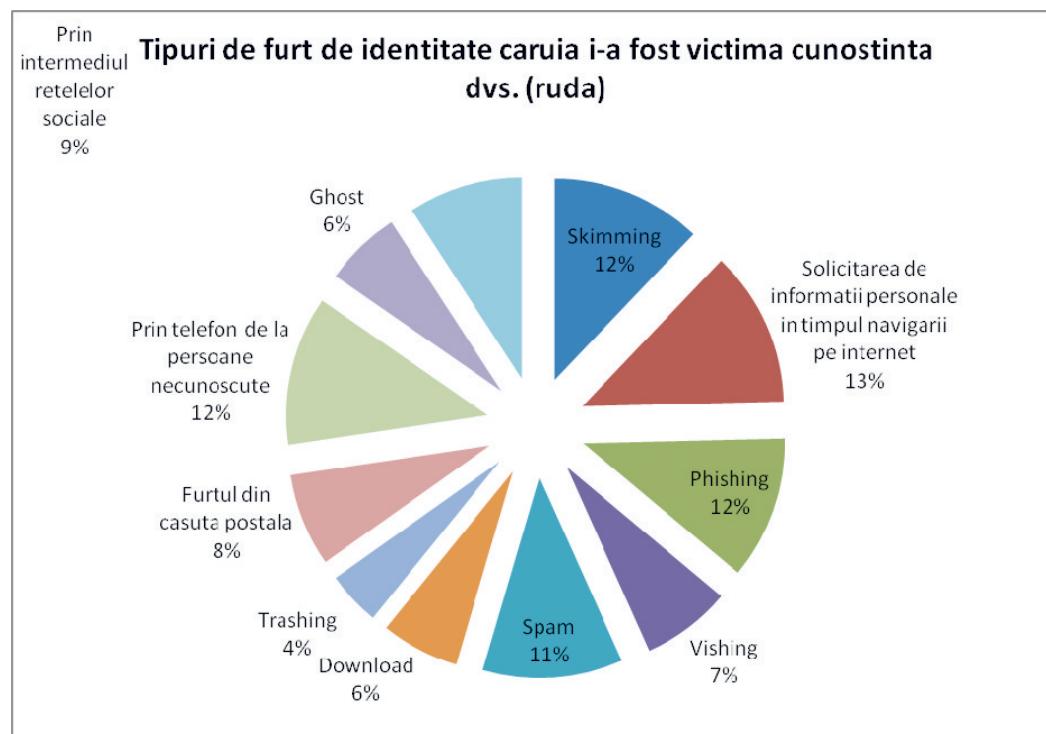
Conform rezultatelor menționate în Tabelele 5 și 6 , rezultate ce fac referire la tipurile de furt de identitate ale căror persoane au fost victime, în funcție de vârstă acestora, reiese faptul că majoritatea celor care au fost victime ale furtului de identitate sunt cei cu vârstă de 55 și peste (7,2% - spam)

Tabel 5

Carui tip de furt de identitate i-a fost victimă cunoștința (ruda) dvs.	Procent
Skimming	65,8%
Solicitarea de informații personale în timpul navigării pe internet	68,0%
Phishing	62,3%
Vishing	39,1%
Spam	61,2%
Download	34,2%
Trashing	23,6%
Furtul din căsuța poștală	40,6%
Prin telefon de la persoane necunoscute	65,2%
Ghost	33,5%
Prin intermediul rețelelor sociale	50,0%

Figura 7

Tabel 6

Cărui tip de furt de identitate i-au fost victimă?	Varsta							
	13 - 18	19 - 24	25 - 30	31 - 36	37 - 42	43 - 48	49 - 54	55 și peste
%	%	%	%	%	%	%	%	%
Skimming	1,9%	1,0%	2,4%	4,3%	2,4%	2,4%	3,3%	2,4%
Solicitarea de informații personale în timpul navigării pe internet	2,9%	1,6%	7,0%	7,0%	6,6%	9,9%	3,7%	6,6%
Phishing	4,6%	3,4%	5,5%	6,3%	5,5%	7,1%	5,0%	5,5%
Vishing	3,4%	1,0%	1,9%	2,9%	1,4%	1,9%	1,9%	1,4%
Spam	3,4%	2,5%	5,1%	3,8%	5,9%	6,8%	3,8%	7,2%
Download	4,3%	2,9%	3,3%	2,9%	2,4%	4,3%	2,9%	3,3%
Trashing	3,1%	1,5%	0,5%	1,0%	1,0%	2,6%	1,5%	2,0%
Furtul din căsuța poștală	3,2%	0,5%	3,7%	5,1%	5,5%	4,1%	2,8%	6,0%
Prin telefon de la persoane necunoscute	3,8%	2,1%	4,2%	3,8%	4,2%	9,2%	3,3%	7,5%
Ghost	4,9%	1,5%	3,4%	2,0%	1,5%	3,9%	1,5%	2,4%
Prin intermediul rețelelor sociale	4,0%	1,8%	4,0%	6,2%	4,4%	5,7%	4,0%	2,6%

OBICEIURI CARE POT PREVENI FURTUL DE IDENTITATE FOLOSITE DE CONSUMATORI

- 29.3 % - verifică periodic extrasele de cont în schimb ce 5.5 % nu fac acest lucru;
- 34.3 % - și-au activat alerta prin SMS pentru fiecare retragere de numerar/ plata, în schimb ce 6 % nu au un asemenea obicei;
- 44.6 % distrug documentele care conțin date personale sau bancare în schimb ce 6.7 % nu fac acest lucru niciodată;
- 42.2 % utilizează întotdeauna software pentru protecția datelor (antivirus, firewall) pe computerul personal, iar 3.9 % nu folosesc aşa ceva;
- 39.9 % acoperă întotdeauna tastatura ATM-ului la efectuarea de plăți / retragere de numerar, 5.1 % nu fac acest lucru;
- 9.6 % nu salvează parolele pe PC în schimb ce 54.7 % fac acest lucru;
- 32.9% utilizează dar nu frecvent carduri preplătite pentru cumpărături online în schimb ce 7.3 % folosesc întotdeauna astfel de carduri;
- 33.6 % nu utilizează carduri de credit / debit pentru cumpărături online, iar 6.9 % întotdeauna utilizează astfel de carduri.

CONCLUZII

Ca urmare a studiului realizat putem observa starea de fapt din România cu privire la furtul de identitate, un fenomen în creștere la nivelul Uniunii Europene.

Așa cum reiese și din rezultatele studiului, nivelul de cunoaștere a consumatorilor cu privire la furtul de identitate este foarte scăzut, o mica parte dintre consumatorii care au participat la studiu au primit informații cu privire la furtul de identitate prin intermediul materialelor informative în majoritatea cazurilor.

În ceea ce privește tipurile de furt de identitate cunoscute de către consumatori a reieșit faptul că cel mai cunoscut tip de furt de identitate este skimming-ul (clonarea cardului de credit), iar cel mai puțin cunoscut este trashingul (prin intermediul materialelor printate care au fost aruncate), dar și solicitarea de date personale prin intermediul rețelelor sociale este un tip de furt de identitate cunoscut în special de tineri (vârsta cuprinsă între 13 -18 ani).

Nivelul de prevenire asupra furtului de identitate este destul de scăzut, cea mai frecventă metoda de prevenire a furtului de identitate fiind distrugerea documentelor care conțin date personale sau bancare.

Campaniile de informare pentru consumatori cu privire la furtul de identitate sunt necesare pentru informarea corectă a consumatorilor cu privire la acest aspect și totodată creșterea prevenirii furtului de identitate.

MEisMINE

Observator model
antifurt de identitate

Trăim într-o societatea în care tehnologia avansează rapid ceea ce permite folosirea plășilor prin intermediu internetului sau a cardului, ceea ce poate îmbunătății activitatea de combatere a evaziunii fiscale, însă din pacate încă mulți consumatori nu au încredere în aceste metode de plată ceea ce încetinește procesul de combatere a evaziunii fiscale.

Observatorul furt de identitate poate fi un instrument de monitorizare a furtului de identitate, pornind de la analiza reală a fenomenului aşa cum este văzut de către consumatori fiind astfel un instrument mai eficient și eficace pentru lupta împotriva problematicii cu privire la furtul de identitate.

InfoCons

protectia-consumatorilor.ro

Cu suportul finanțial al **Programului Uniunii Europene de Prevenire și Luptă împotriva Crimei** Comisia Europeană - Directoratul General Afaceri Interne
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

ADICONSUM
Associazione Difesa
Consumatori e Ambiente
promossa dalla CISL

În cooperare cu:

Cu suportul finanțării al **Programului Uniunii Europene de Prevenire și Luptă împotriva Crimei** Comisia Europeană - Directoratul General Afaceri Interne
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.